

FACULTATS I DEURES DE L'INSPECTOR. OBLIGACIONS DE L'INSPECCIONAT

- [DEURES DE L'INSPECTOR](#)
- [FACULTATS DE L'INSPECTOR](#)
- [OBLIGACIONS DE L'INSPECCIONAT](#)

DEURES DE L'INSPECTOR

L'inspector en l'exercici de les seves funcions ha de respectar els principis que informen i limiten la seva actuació:

1- Abans d'altra disposició l'article 9 de la Constitució pel qual la inspecció està subjecta a la llei, com a poder públic té unes funcions clares i les seves actuacions tenen limitacions:

“1. Els ciutadans i els poders públics estan subjectes a la Constitució i a la resta de l'ordenament jurídic.

2. Correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives; remoure els obstacles que impedeixin o dificultin la seva plenitud i facilitar la participació de tots els ciutadans en la vida política, econòmica, cultural i social.

3. La Constitució garanteix el principi de legalitat, la jerarquia normativa, la publicitat de les normes, la irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, la seguretat jurídica, la responsabilitat i la interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics. “

2- El principi de legalitat, pel qual els ciutadans resten obligats a facilitar a l'administració informes, inspeccions i d'altres actes d'investigació només en els casos previstos per la llei (art.39.1 de la L.A.P.).

3- El principi de proporcionalitat i de “favor libertatis”, relacionat amb la freqüència i intensitat de la inspecció, en el sentit de que la inspecció ha de pertorbar el mínim possible la normalitat laboral i empresarial, s'ha de realitzar normalment en horari laboral i quan menys perjudiqui a l'inspeccionat .

Les actuacions inspectores han de ser les menys restrictives o perjudicials per als administrats d'aquelles possibles i suficients.

Sempre distingint entre inspeccions habituals (ordinàries) de les que es realitzen davant sospita o indici d'irregularitat, en situació o no de perill, segons els antecedents o antiguitat de l'empresa.

4- Acreditació, els funcionaris que exerceixen les tasques inspectores acreditaran la seva condició mitjançant un document lliurat a tal fi (art. 30 del decret 206/1990).

Així, i no de la mateixa forma, quan permet actuacions sense identificacions, l'article 321.3 de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya : "...El personal inspector s'haurà d'identificar amb caràcter previ a l'exercici de les potestats derivades de les seves funcions, llevat que l'esmentada identificació pugui frustrar la finalitat de la inspecció..."

5- Caràcter d'agent de l'autoritat, l'inspector de consum és segons l'article 29 del decret 206/1990 agent de l'autoritat en l'exercici de les seves funcions i pot sol·licitar el suport de qualsevol altra autoritat. Una altra cosa és la consideració d'agent de l'autoritat del seus col·laboradors no funcionaris, per exemple els tècnics especialistes, creiem que seria forçar massa l'esperit de la norma dotar-los d'aquesta característica, poden actuar conjuntament amb els inspectors per a la realització de diligències específiques (controls de documents, mesuraments, verificacions, requisitòries de documentació o presentació...) però no poden fer actuacions que impliquin l'exercici d'autoritat sobre els inspeccionats.

Així, l'article 321.3 de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya : " El personal al servei de l'Administració que exerceix funcions d'inspecció es considera agent de l'autoritat a tots els efectes i, en particular, respecte de la responsabilitat administrativa i penal d'aquells qui ofereixin resistència o atemptin contra aquest, de fet o de paraula, tant en acte de servei com a conseqüència d'aquest..."

D'altra banda, el fet de la existència de competència normativa municipal ha permès que alguns ajuntaments hagin aprovat ordenances municipals d'inspecció, com és el cas del de Girona on es recull:

Article 4t.-La vigilància i inspecció de la disciplina de mercat i de la protecció al consumidor s'exercirà pels inspectors veterinaris municipals i pels titulars competents en matèria d'inspecció.

També podran ser designats per aquesta tasca de forma habitual, eventual o excepcional, membres de la Policia Municipal o altres funcionaris de l'Ajuntament, habilitats a tal efecte.

Article 5è.-

a)Els funcionaris municipals adscrits als serveis de vigilància i inspecció als quals es refereix l'article anterior, en l'exercici del seu càrrec, tindran la consideració d'Agents de l'Autoritat als efectes de la responsabilitat penal imputable a qui pogués atemptar contra ells o oposar resistència a les seves actuacions.

...

D'aquests articles es pot deduir que tenen facultats en matèria de consum els inspectors veterinaris municipals, els titulars en matèria

d'inspecció, els membres de la Policia Municipal i altres funcionaris habilitats, i que tots, mentre estiguin adscrits als serveis de vigilància i inspecció i siguin funcionaris, tenen la consideració d'agents de l'autoritat.

6- Sigil professional, de manera que les dades i documents obtinguts mitjançant l'actuació inspectora tenen caràcter estrictament confidencial i en cas de violació d'aquesta obligació poden incórrer en infracció disciplinària (art. 31.1. del decret 206/1990).

També l'article 321.3 de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya: "...El personal inspector així com també el personal adscrit als òrgans relacionats amb la inspecció estan obligats a guardar secret sobre els assumptes que coneguin per raó de la seva funció."

7- Deure de guardar un comportament exemplar, els funcionaris que exerceixin les tasques inspectores hauran d'observar en l'acompliment de les seves obligacions la deguda cortesia, i hauran de facilitar als inspeccionats la informació que necessitin amb vista al compliment de la normativa vigent en les matèries de disciplina del mercat i consum. (art. 31.2. del decret 206/1990).

La funció inspectora està sotmesa a la existència de responsabilitat patrimonial i penal:

- patrimonial, per les lesions que sofreixin els particulars en qualsevol bé o dret, sempre que sigui conseqüència del funcionament del serveis públics.

En aquest cas el particular exigeix a l'Administració i un cop satisfet l'Administració podrà exigir al seu personal que hagi estat responsable.

- penal, pels possibles delictes comesos en l'exercici de les seves funcions, entre d'altres, delictes contra els drets individuals reconeguts a la constitució (entrada il·legal, registre il·legal, contra l'honor, la intimitat personal, familiar i la pròpia imatge), contra la fe pública (falsedat), comesos en l'exercici del càrrec (infidelitat, violació de secrets, ocultació de documents, desobediència, suborn, tràfic d'influències).

FACULTATS DE L'INSPECTOR

Seguint l'article 4 del decret 206/1990

En les seves actuacions la inspecció podrà, de conformitat amb la legislació vigent:

a) Accedir als establiments de les empreses on es produeixen, s'elaboren, s'emmagatzemen o es distribueixen productes o mercaderies o bé on es realitzen prestacions de serveis.

No inclou, com si fa el Reial Decret 50/1993 els terrenys, locals, oficines, i el seu entorn, mitjans de transport, equips i materials.

L'inspector pot accedir a qualsevol local, però resulten obligades algunes distincions: diferenciar el domicili del que no tingui tal condició; i distingir els llocs d'accés públic, dels tancats al públic però que no constitueixin domicili. Cap problema es suscita quant a l'accés a locals oberts al públic o, més exactament, dintre d'un establiment, a les dependències obertes al públic, sí a la resta.

És necessari una regulació acurada del que es considera domicili, de les persones físiques i les jurídiques, més si tenim en compte que la definició de domicili no es gens pacífica, així l'article 18.2 de la constitució estableix:

“El domicili és inviolable. Cap entrada o registre podrà fer-se en ell sense consentiment del titular o resolució judicial, excepte en cas de flagrant delictes”.

El Tribunal Constitucional ha considerat domicili en el sentit i amb la protecció de l'article 18.2 al domicili de les persones jurídiques, l'edifici o lloc tancat, o la part del mateix destinada principalment a l'habitació de qualsevol espanyol o estranger resident a Espanya i de la seva família, les tendes de campanya, habitacions d'hotel, caravanes, iots, etc.

En el cas de que l'inspector tingui dubtes de si està davant un “domicili”, excepte en el cas de flagrant delictes, sense el consentiment del titular només té l'opció de demanar autorització judicial.

L'article 322.2 a) de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya relaciona entre les facultats de la Inspecció de Consum i Disciplina de Mercat:

“...Accedir sense avís previ als locals i instal·lacions dels subjectes inspeccionats i realitzar visites d'inspecció i control, amb independència que als esmentats locals i instal·lacions hi pugui tenir accés el públic en general.

Quan l'accés estigui restringit al públic en general, l'inspector haurà de comptar amb el consentiment de l'inspeccionat, sens perjudici de les responsabilitats administratives que puguin derivar-se de la negativa o resistència a permetre l'accés a les instal·lacions.

L'Administració de Consum podrà sol·licitar l'autorització judicial per accedir als locals i instal·lacions dels inspeccionats i, en cas que

persisteixi la negativa o resistència a permetre l'accés, podrà sol·licitar l'auxili dels cossos i forces de seguretat per accedir a les dependències objecte d'inspecció..."

b) Accedir, en les seves actuacions, a la documentació industrial i mercantil de les empreses objecte d'inspecció i, amb l'autorització prèvia del director general de Consum i Disciplina del Mercat, accedir a la documentació comptable.

Hauríem de distingir entre documents públics i obligatoris dels que no ho són i la seva funció és merament interna a l'empresa.

No hi ha dubte sobre la possibilitat d'accés de l'inspector pel que fa al primers, en quant als segons seria necessària l'existència d'indícis d'infracció per accedir-hi.

L'article 24 de la Constitució reconeix el dret a no declarar contra si mateix i a no declarar-se culpable. Aquest drets no inclouen la facultat d'ocultar documentació ni de negar-se a exhibir-la quan lícitament es requereixi per la Inspecció. Per a la jurisprudència constitucional no té sentit invocar aquests drets constitucionals per a reduir o desatendre aquesta obligació.

Davant la informació aconseguida per aquesta via han d'extremar-se les mesures per a garantir la confidencialitat i l'observança del deure de sigil.

L'article 322.2 b), c) i d) de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya relaciona entre les facultats de la Inspecció de Consum i Disciplina de Mercat:

"...Exigir l'exhibició de la documentació, la tinença de la qual sigui obligatòria en relació a l'activitat que porti a terme el subjecte inspeccionat, així com també la documentació mercantil, industrial o comptable del subjecte inspeccionat, i qualsevol altra que pugui considerar-se rellevant als efectes de la investigació dels fets.

El personal inspector podrà obtenir còpia o reproducció de l'esmentada documentació, incloses les dades de caràcter personal sense consentiment de tercers, d'acord amb el que preveu l'article 11.2 a) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre de Protecció de dades de caràcter personal, als efectes d'incorporar-la a les diligències inspectores.

La documentació i dades obtingudes per la Inspecció de Consum i Disciplina de Mercat en l'exercici de les seves funcions d'investigació i control tindrà caràcter reservat i únicament podran ser utilitzades per a la finalitat de l'actuació inspectora, quedant expressament prohibida la cessió o comunicació a tercers, excepte en aquells casos on una norma amb rang legal obligui a comunicar els fets quan aquests posin de relleu indicis d'infraccions penals o administratives en altres matèries...

...

Requerir la tramesa a les dependències administratives de la documentació o dades esmentades a l'apartat anterior, quan aquestes no s'hagin pogut facilitar en el moment de la visita inspectora...

...

Requerir, de manera fefaent, la presència dels inspeccionats, o els seus representants legals, a les dependències administratives a fi de portar a terme les comprovacions inspectores corresponents o efectuar els requeriments esmentats a l'apartat anterior..."

c) Practicar les preses de mostres dels productes o mercaderies de les empreses a què es refereixen els apartats anteriors.

L'article 322.2 e) de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya relaciona entre les facultats de la Inspecció de Consum i Disciplina de Mercat:

"...Practicar les proves, investigacions o exàmens necessaris per comprovar el compliment de la normativa legal, així com portar a terme la presa de mostres, les comprovacions i assaigs sobre els béns o serveis posats a disposició de les persones consumidores..."

d) Procedir a la immobilització cautelar i al comís de productes o mercaderies.

L'article 322.2 g) de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya relaciona entre les facultats de la Inspecció de Consum i Disciplina de Mercat:

"...Adoptar, fins i tot de forma immediata, les mesures cautelars previstes a la normativa vigent als efectes de garantir els interessos generals de les persones consumidores..."

e) Assistir amb d'altres agents de l'autoritat competent al tancament o a la clausura d'establiments.

f) Requerir tota la informació que es jutgi necessària amb vista a l'aclariment dels fets objecte de la inspecció.

L'article 322.2 de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya relaciona entre les facultats de la Inspecció de Consum i Disciplina de Mercat:

"...Advertir els inspeccionats quan es detectin irregularitats i requerir-los per tal que les esmenin i s'adeqüin a la normativa vigent..."

També els articles 321.3 i 321.4 de l'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya inclouen com a facultat de la inspecció la

independència funcional i la possibilitat de col·laboració amb la inspecció:

"...Quan s'inspeccionin empreses o serveis públics els inspectors de consum actuaran amb independència funcional dels òrgans que tinguin encomanada la direcció, gestió o control administratiu de les esmentades empreses o serveis...

...El personal inspector, en l'exercici de les seves funcions, podrà sol·licitar la col·laboració o l'auxili de qualsevol altra Administració Pública, autoritat o forces i cossos de seguretat a fi de portar a terme les funcions de control i investigació.

El personal inspector podrà sol·licitar la informació o documentació necessària a d'altres Administracions Públiques, empreses o organitzacions de persones consumidores."

OBLIGACIONS DE L'INSPECCIONAT

L'inspector té, com hem vist, facultats, que es corresponen amb obligacions dels inspeccionats que en cas d'incompliment podrien donar lloc a l'existència d'infraccions de les assenyalades a la llei 1/1990, de 8 de gener, sobre la disciplina del mercat i de defensa dels consumidors i dels usuaris i dependent de la seva gravetat tanmateix a delictes dels reconeguts al Codi Penal.

Les infraccions i sancions en matèria de disciplina de mercat i defensa del consumidors i usuaris ja han estat tractades, però en relació directa amb l'activitat inspectora recordem les següents, com a obligacions dels inspeccionats, que de no ser complides, poden ésser considerades com a infraccions, i ser sancionades, d'acord amb l'article 26 de la llei 1/1990 i l'article 5.2 del decret 206/1990:

- Subministrar qualsevol classe d'informació sobre instal·lacions, productes o serveis, i permetre que els inspectors comprovin directament les dades aportades.
- Exhibir la documentació que serveixi de justificació de les transaccions fetes, dels preus i els marges comercials aplicats i dels conceptes en què aquests es descomponen.
- Facilitar l'obtenció d'una còpia o una reproducció de la documentació corresponent.
- Permetre que es practiqui la presa de mostres dels productes o de les mercaderies que elaboren, distribueixen o comercialitzen.

I a l'article 6 de la llei 1/1990 , directament relacionades amb l'activitat inspectora:

- La negativa o la resistència a subministrar dades o a facilitar la informació requerida per les autoritats competents o els seus agents per al compliment de les funcions d'informació, vigilància, investigació, inspecció, tramitació i execució de les matèries a què fa referència aquesta Llei; el subministrament d'informació inexacta o de documentació falsa.
- La coacció, l'amenaça, la represàlia i qualsevol altra forma de pressió feta als funcionaris encarregats de les funcions a què fa referència aquesta Llei.
- La manipulació, el trasllat i la desaparició, o bé la disposició de qualsevol manera no autoritzada legalment, de les mostres dipositades reglamentàriament o de la mercaderia intervinguda pels funcionaris competents com a mesura de cautela.
- La manca de tota la documentació reglamentària exigida, o de part d'aquesta, o el fet de portar-la defectuosament, si afecta la determinació dels fets imputats o la qualificació d'aquests.

L'avantprojecte de llei de Codi de Consum de Catalunya tracta sobre els deures dels inspeccionats a l'article 322.3:

"Els inspeccionats hauran de complir el deure de permetre i facilitar l'actuació inspectora d'acord amb el contingut dels articles precedents. En aquest sentit, els inspeccionats hauran de facilitar l'accés als locals i dependències objecte d'inspecció, així com també hauran de facilitar l'accés a la documentació i informació requerida en les condicions establertes en aquesta norma.

Igualment els inspeccionats o els seus representants legals o de persones amb poder suficient hauran de comparèixer a les dependències administratives quan hagin estat citats per personal inspector en l'exercici de les seves funcions."

I a l'article 331.5 quan parla d'altres infraccions relaciona les infraccions directament relacionades amb l'activitat inspectora:

"...Són infraccions també:

- a) La negativa o la resistència a subministrar dades o a facilitar la informació requerida per les autoritats competents o els seus agents per al compliment de les funcions d'informació, vigilància, investigació, inspecció, tramitació i execució de les matèries a què fa referència aquesta Llei; i el subministrament d'informació inexacta o de documentació falsa.

- b) No permetre a la inspecció l'accés a la documentació industrial, mercantil i comptable de les empreses inspeccionades.
- c) Incomplir els requeriments i les mesures adoptades per l'Administració, incloses les de caràcter provisional.
- d) La manipulació, el trasllat, la desaparició i la comercialització, o bé la disposició de qualsevol manera no autoritzada, de les mostres dipositades reglamentàriament o de la mercaderia immobilitzada pels funcionaris competents com a mesura de cautela.
- e) La manca de la documentació reglamentària exigida, o el fet de portar-la defectuosament, si afecta la determinació dels fets imputats o la qualificació d'aquests.
- f) La coacció, l'amenaça, la represàlia i qualsevol altra forma de pressió feta als funcionaris encarregats de les funcions a què fa referència aquesta Llei, o bé a les empreses, als particulars o a les entitats representatives de persones consumidores i comerciants que hagin iniciat o pretenguin iniciar qualsevol acció legal, que hagin presentat una denúncia o que participin en procediments ja incoats..."

[ÍNDEX GENERAL](#)

[VERSIÓ PER A IMPRIMIR](#)

[ACCÉS A ENLLAÇOS DE LA LEGISLACIÓ CITADA](#)

[ENLLAÇ A EXERCICIS DEL TEMA](#)